

Posudek diplomové práce

Diplomant: Tomáš Víték

Název práce: Doc. JUDr. Emil Hácha, pohnutý osud významného právníka a politika

Konzultantka: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Diplomová práce Tomáše Vítka, studenta posledního ročníku magisterského studia Fakulty právnické ZČU v Plzni, se zařadila mezi skupinu diplomových prací, které se věnují autobiografii významné osoby, která výrazně ovlivnila vývoj státu a práva v dějinách našeho státu. V případě Tomáše Vítka se jedná o osobu Emila Háchy.

Doc. JUDr. Emil Hácha je jednou z nejrozporupnějších postav českých, respektive československých dějin. Přesto, že šlo o osobnost, která se stala na sklonku svého života prezidentem státu, je jen málo publikací, které by se jím zabývaly. Doc. JUDr. Emil Hácha byl člověk, kterého minulý režim jednoznačně a bez jakýchkoliv pochyb odsoudil za kolaboraci s hitlerovským Německem. S pádem komunistického režimu v Československu došlo k rehabilitaci mnohých poškozených osob naší historie. U Emila Háchy se nedá mluvit přímo o rehabilitaci. Do dnešní doby totiž není jisté, jakou vinu nesl na vývoji Československa po roce 1938, a do jaké míry bylo jeho jednání ovlivněno chorobou, kterou nepopíratelně trpěl. Faktem ale je, že současní historikové se jím vlastně konečně začali seriózně zabývat, a že se jej snaží popsat jak nejobektivněji je to možné.

Na úvod je nutno poznamenat, že se autor zhostil svého úkolu výborně a byl schopen provést podrobnou analýzu zvolené problematiky, zhodnotit složitý proces a jeho důsledky. Práce je svým charakterem spíše popisná, než přinášející nějaké nové poznatky, ale je psaná velice čtivě a zajímavě.

Diplomová práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do pěti zásadních kapitol.

Těžištěm práce je příběh Emila Háchy, kdy autor mapuje jeho dětství, dospívání, studia na právnické fakultě. V životní dráze dr. Háchovi jistě napomohlo podnětné rodinné zázemí, avšak on jej, dle obsahu práce, dokázal nejen využít, ale také rozvinout.

Diplomant poutavě líčí zejména jeho právnickou praxi, jedná se o stěžejní kapitolu diplomové práce, a to přes jeho působení v Zemském výboru Království Českého až do křesla soudce na Správním soudním dvoře ve Vídni a konečně jeho prezidentství na Nejvyšším správním soudu československém, kde působil až do jeho zvolení prezidentem Česko – Slovenské republiky. Byl vynikajícím soudcem, ale především úředníkem ještě rakouského ražení. Ve svém oboru neměl konkurenci. Přínosné této kapitole je práce s judikaturou, resp. nálezy, které jsou Háchovi připisovány z doby strávené na Nejvyšším správním soudě, stejně tak i jeho rozsáhlá odborná publikační činnost. Zde jsou velmi důležité autorovy vlastní postřehy a názory.

Neméně významná je kapitola čtvrtá, ve které autor shrnuje Háchovu politickou kariéru v souvislosti s jeho prezidentskými funkcemi, obsahuje celkové shrnutí jeho myšlenek a politické strategie, které se snažil Hácha ve svých funkcích uplatňovat, stejně jako konkrétní příklady jejich realizace.

Zajímavé a přínosné jsou i informace o Háchovi jako obyčejného muže. Nebyl uzavřený jen ve svém správním právu, překládal i krásnou literaturu a působil na Univerzitě Karlově v pozici docenta správního práva. Kromě svých výše zmíněných zálib a dovedností to byl totiž i nadšený sportovec. Spoluzakládal český alpinistický spolek, výborně tančil, bruslil a ještě dlouho po svých šedesátých narozeninách miloval plavání, což dokládají i fotografie z lánského rybníku.

Ve své práci se autor snažil vykreslit osobnost Emila Háchy v jeho „nepolitickém“ období. Šlo o „renesančního“ člověka, který se však v poslední fázi života stal ostrakizovaným člověkem. Autor ve své práci používá i úryvky z jeho prací a v neposlední řadě i básní, která snad mají ukázat jaká osobnost stála v čele našeho správního soudnictví za „první republiky“. I při prezidentské volbě byl označován za muže práva a spravedlnosti. Jako právník byl zvyklý při řešení sporů hledat kompromisy a každý problém se snažil řešit dohodou. Stejně postupoval i v prezidentské funkci.

Po formální stránce je nutno konstatovat, že autor dodržel normu předepsanou pro psaní diplomových prací, čerpal z dostupných pramenů a literatury, použil i archivní zdroje, a to zejména Archívu KPR. Dále autor uvedl poznámky pod čarou, práce je psaná přehlednou formou. V závěru práce autor shrnul svoje poznatky a výstupy ze svého výzkumu. V práci čtenář nalezne i průběžnou obrazovou přílohu. Předložená diplomová práce prošla kontrolním systémem Theses s výsledkem shody 4%.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti doporučuji diplomovou práci Tomáše Vítka k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň výborně.

Otázky k obhajobě:

1. Emil Hácha – hrdina či zrádce? Úvaha diplomanta.
2. Básník Emil Hácha

V Plzni dne 17.4.2024

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.